USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě projednal v neveřejném zasedání konaném dne 26. května 2025 stížnost **obžalovaného Romana Š.**, **narozeného xxx,** proti usnesení Okresního soudu v Bruntále ze dne 2. 4. 2025, č. j. 4 T 71/2022-1139, a rozhodl

takto:

Podle § 149 odstavec 1 písmeno a) trestního řádu se z podnětu stížnosti obžalovaného Romana Š. napadené usnesení **zrušuje** v celém rozsahu a **nově** se rozhoduje tak, že

podle § 31 odstavec 1 trestního řádu z důvodů uvedených v § 30 odstavec 1 trestního řádu **je** předsedkyně senátu Mgr. Jana Janečková **vyloučena** z vykonávání úkonů trestního řízení v trestní věci vedené u Okresního soudu v Bruntále pod sp. zn. 4 T 71/2022.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením ze dne 2. 4. 2025, č. j. 4 T 71/2022-1139, okresní soud rozhodl, že podle § 31 odstavec 1 trestního řádu z důvodů § 30 odstavec 1 řádu a contrario není předsedkyně senátu Mgr. Jana Janečková vyloučena z vykonávání úkonů trestního řízení v trestní věci vedené u Okresního soudu v Bruntále pod sp. zn. 4 T 71/2022.
2. Okresní soud své usnesení odůvodnil tím, že předsedkyně senátu, jíž se námitka podjatosti týká, nemá k projednávané věci, k obžalovanému ani k obhájci žádný osobní vztah, nemá žádný osobní zájem na výsledku dané trestní věci, ani se necítí být podjatá. Pokud jde o námitku ve vztahu k výslechu svědkyně F., není pravdou, že by se předsedkyně senátu jakkoli pasovala do jejího právního zástupce. Pokud před deseti měsíci zaznělo při jejím výslechu cokoli, co mělo znaky trestného činu, pak byla zřejmě dotázána, zda v tomto smyslu podávala trestní oznámení. Je to jednak běžná reakce na situaci, kdy se soud dozví o možném spáchání trestného činu, a jednak se danou odpovědí může zjistit věrohodnost tvrzení svědka. Za určité situace by pak byl dokonce soudce povinen sám podat trestní oznámení, pokud by tak nebylo doposud učiněno. Nejedná se v žádném případě o projev podjatosti a rovněž je lživé tvrzení, že se k tomu obžalovaný nemohl vyjádřit, neboť dostává po provedení důkazu dostatečný prostor k tomu, aby se mohl vyjádřit a klást svědkům dotazy. Pokud obhájce namítá středověké praktiky, pak to byl právě on, kdo musel být soudem napomínán, aby se nechoval ke svědkyni agresivně. O tom svědčí i záznam v protokole o hlavním líčení. O nestrannosti soudu pak svědčí zejména fakt, že nebyly slepě přijaty závěry podané obžaloby. Nadstandardně dlouhým dokazováním se soud snaží

zjistit, zda byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty trestného činu zpronevěry. O důvodech, proč byl mimo jiné přibrán znalec Ing. Dvořák, byly strany informovány ústně u hlavního líčení. Dále se okresní soud blíže vyjádřil k osobě znalce Ing. Dvořáka. Senát proto dospěl k závěru, že nejsou dány žádné skutečnosti, pro které by byla předsedkyně senátu vyloučena z úkonů v dané trestní věci.

3. Proti tomuto usnesení podal obžalovaný Roman Š. stížnost.

4. V rámci odůvodnění zpracovaného obhájcem předně namítl, že se soud I. stupně v odůvodnění napadeného usnesení v rozporu s § 125 odstavec 1 ve spojení s § 138 trestního řádu nevypořádal s jeho argumentací týkající se nerespektování principu presumpce neviny ze strany jmenované soudkyně, která zakládá důvodné pochybnosti o její nepodjatosti. Ve své námitce mimo jiné poukazoval na vyjádření soudkyně přednesené v rámci hlavního líčení dne 13. května 2024 (podle nichž se měl dopustit „*dalšího podvodného jednání*“) a její postup ve věci v souvislosti s formulací otázek znalci, v nichž přes námitky obhajoby ponechala pasáž, podle které „*je nutno otázky vztáhnout k datu vzniklé škody (ke konci roku 2020)*“. Obě citované formulace soudkyně nejsou jedinými, které v rozporu s principem presumpce neviny prejudikují výsledek nadepsaného řízení. Formulace dokládají, že v očích soudkyně představuje spáchání trestného činu jeho osobou v nadepsané věci fakt. Je-li soudkyně předem přesvědčena o jeho vině a tímto způsobem se v řízení i vyjadřuje, nemůže v nadepsané věci rozhodovat nestranně a je nevyhnutelně z vykonávání úkonů trestního řízení vyloučena. Dále poukázal na to, že důvody, o které soud I. stupně napadené usnesení opírá, z velké části postrádají oporu v trestním spisu. Jedná se především o tvrzení, že „*o důvodech, proč byl mimo jiné přibrán znalec Ing. Dvořák, byly strany informovány ústně u hlavního líčení*“. Přes opakovaná písemná podání obhajoby se soud se vznesenými námitkami proto osobě Ing. Dvořáka ve skutečnosti nikdy nevypořádal, nikdy na ně nereagoval a ani žádným způsobem strany u hlavního líčení neinformoval, ačkoli to v odůvodnění napadeného usnesení tvrdí. Z hlediska podané námitky podjatosti přitom nejde přímo o problém přibrání nekvalifikovaného znalce, ale postup soudu I. stupně (tehdy samosoudkyně), který v rozporu s obsahem spisu podsouvá, že se s námitkami vypořádal a strany informoval, ačkoli se tak nikdy nestalo. Relevantní je pak zejména skutečnost, že přes námitky obhajoby soudkyně formulovala otázky znalci způsobem, který explicitně předpokládá a znalci podsouvá existenci škody jako fakt, nikoli jako pouhou hypotézu, čímž flagrantně popírá princip presumpce neviny. Uvedené bylo možné lehce řešit úpravou formulace s využitím podmiňovacího způsobu apod., což však Mgr. Janečková přes podání obhajoby nikdy neučinila. S ohledem na odůvodnění napadeného usnesení, ve kterém je argumentováno vhodností přibrání znalce se sídlem v okresu Karlovy Vary, se k tomuto rovněž blíže vyjádřil. Konečně poukázal na to, že z hlediska podané námitky podjatosti nemůže obstát ani argumentace soudu I. stupně týkající se nepřípustných vyjádření soudkyně při výslechu svědkyně F. Tato vyjádření spolehlivě destruovala zdání nestrannosti soudu. Jak dokládá zvukový záznam z hlavního líčení, inkriminovaná vyjádření soudkyně, která aktivně přitakala snaze svědkyně F. účelově kriminalizovat jeho zcela zákonný postup při vymáhání jeho pohledávek, zazněla zcela spontánně již v průběhu tohoto výslechu. Stalo se tak tedy předtím, než by měl ve smyslu § 214 trestního řádu vůbec možnost se k věci vyjádřit, když tuto možnost má dle uvedeného ustanovení po provedení důkazu, nikoli v průběhu jeho provádění. Tím, že soudkyně své stanovisko kategoricky deklarovala již v průběhu výslechu svědkyně mu definitivně znemožnila účinně vyjádřit a hájit své stanovisko. I pokud by tak učinil, na tom, že se soudkyně sama veřejně postavila na opačnou stranu sporu, by již nic nezměnilo. Svým postupem soudkyně negovala elementární klasickou zásadu uznávanou civilizovanými národy a tvořící též nedílnou součást práva na obhajobu, spočívající v povinnosti každého arbitra, pokud má být skutečně nestranným, před vyřčením svého stanoviska vyslechnout obě strany (*audiatur et altera pars*). Striktní dodržení tohoto principu je jednou z podmínek pro to, aby takový arbitr nejen nestranným byl, ale se takovým i navenek jevil. Uvedeným způsobem soudkyně v popsané situaci nepostupovala a právě tím, že své stanovisko aktivně deklarovala, aniž by předtím

projevila jakýkoli zájem o vyjádření druhé strany sporu (jeho samotného), objektivně založila důvodnou pochybnost o své nepodjatosti. Argumentace soudu I. stupně je současně účelová, pokud ve zjevném rozporu s obsahem jeho podané námitky tvrdí, že obhajoba má údajně „*lživě tvrdit*“, že se nemohl vyjádřit. Netvrdí, že by mu snad byla soudkyní upřena možnost vyjádřit se po provedeném výslechu F., nýbrž to, že tak nemohl účinně učinit předtím, než soudkyně vyřkla své stanovisko, které bezdůvodně jej poškozuje. Soudkyně se sama iniciativně, a přitom bez znalosti věci, postavila proti obžalovanému, aniž by se předem dotázala na jeho stanovisko. Soudkyně dokonce jeho protistraně aktivně nabídla vlastní alternativní právní kvalifikaci údajného „*dalšího podvodného jednání*“ obžalovaného, čímž se pasovala do pozice jejího právního poradce. Dále tím samým jednáním v rozporu s principem presumpce neviny nepřípustným způsobem projevila své stanovisko k nadepsané věci (srov. adjektivum „*další*“), čímž sama zavdala další relevantní důvod pro své vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení. V této souvislosti poukázal např. na nález Ústavního soudu ze dne 27. 1. 2016, sp. zn. I. ÚS 1965/15. Zdůraznil, že je nezbytně nutné, aby soudy v demokratické společnosti vzbuzovaly důvěru u veřejnosti a zejména, pokud jde o trestní řízení, u obviněného. To je za popsaných okolností, které se podávají z trestního spisu, objektivně vyloučeno. Nestrannost soudu má totiž dva aspekty: nestačí, že se soudce subjektivně necítí být podjatý ve vztahu k účastníkům či věci, ale i objektivně nahlíženo musí být vyloučeny oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti. V nadepsané věci jsou tyto pochybnosti prokazatelně a jednoznačně dány. Pro úplnost uvedl, že o nestrannosti soudkyně samozřejmě nemůže svědčit to, že je dokazování „*nadstandardně dlouhé*“. Rozsah dokazování plyne především z procesních povinností soudu a principů práva na spravedlivý proces, v nadepsané věci je tento stav nicméně způsoben především tím, že přes podrobně odůvodněný návrh obhajoby došlo k nařízení hlavního líčení, ačkoli ve věci zjevně nebyly v potřebném rozsahu objasněny základní skutkové okolnosti, bez kterých není možné ve věci rozhodnout.

5. Navrhl, aby krajský soud napadené usnesení zrušil a sám ve věci rozhodl, že předsedkyně senátu Mgr. Jana Janečková je vyloučena z vykonávání úkonů trestního řízení v nadepsané trestní věci.

6. Krajskému soudu v Ostravě byla věc předložena jako soudu stížnostnímu ve smyslu § 146 odstavec 2 písmeno d) trestního řádu. Z obsahu spisového materiálu bylo zjištěno, že opravný prostředek byl podán ve lhůtě stanovené podle § 143 odstavec 1 trestního řádu, osobou k tomu oprávněnou podle § 142 odstavec 1 trestního řádu.

7. Z podnětu podané stížnosti krajský soud přezkoumal podle § 147 odstavec 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení jeho vydání předcházející, a po projednání věci v neveřejném zasedání dospěl k následujícím závěrům.

8. Krajský soud předně shrnuje, že napadeným usnesením okresní soud rozhodl k námitce obžalovaného učiněné dne 19. 3. 2025 (č. l. 1113), kterou odůvodnil jednak vyjádřeními předsedkyně senátu v průběhu výslechu svědkyně Michaely F. dne 13. 5. 2024 a dále způsobem formulace otázek znalci Ing. Stanislavu Dvořáku, shodným způsobem tak, jak uvádí v rámci podané stížnosti.

9. Podle § 30 odstavec 1 trestního řádu je z vykonávání úkonů trestního řízení vyloučen soudce nebo přísedící, státní zástupce, policejní orgán nebo osoba v něm služebně činná, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům, opatrovníkům a zmocněncům, nebo pro poměr k jinému orgánu činnému v trestním řízení nemůže nestranně rozhodovat. Podle odstavce 2 citovaného ustanovení soudce nebo přísedící je dále vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení, jestliže byl v projednávané věci činný jako státní zástupce, policejní orgán, společenský zástupce, obhájce nebo jako zmocněnec zúčastněné osoby nebo poškozeného. Po podání obžaloby nebo návrhu na schválení dohody o vině a trestu je vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení soudce, který v projednávané věci v přípravném řízení nařídil domovní prohlídku

nebo prohlídku jiných prostor a pozemků, vydal příkaz k zadržení nebo příkaz k zatčení nebo rozhodoval o vazbě osoby, na niž byla poté podána obžaloba nebo s níž byla sjednána dohoda o vině a trestu.

10. Rozhodnutí o vyloučení zákonného soudce z vykonávání úkonů trestního řízení postupem podle § 31 odstavec 1 trestního řádu je průlomem do ústavně stanovené zásady popsané v čl. 38 odstavec 1 Listiny základních práv a svobod, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Vyloučení soudce z projednávání již přidělené věci je proto nutno považovat za postup zcela výjimečný, jež musí být odůvodněn závažnými skutečnostmi, které odpovídají průlomu uvedené ústavní zásady. Může k němu dojít jen tehdy, je-li evidentní, že vztah soudce (přísedících) k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti je důvodné pochybovat, zda bude moci nezávisle a nestranně rozhodovat. Nepochybně se jedná o případy, kdyby soudce mohl být v řízení dotčen na svých právech, nebo má-li k účastníkům řízení příbuzenský, přátelský nebo zjevně nepřátelský vztah, či vztah ekonomické závislosti. Pokud jde o objektivní hodnocení nestrannosti soudců, je třeba zkoumat, zda existují ověřitelné skutečnosti, které mohou jeho nestrannost zpochybňovat. V souladu s ustálenou judikaturou však nelze vztah k projednávané věci vyvozovat ze způsobu rozhodování či z odůvodnění rozhodnutí, se kterým nejsou strany spokojeny, eventuálně z procesního postupu soudu, a to ani v případě, že by takovýto postup vykazoval určité nedostatky. Důvodem pro vyloučení soudce nejsou ani výhrady zaměřené proti vedení řízení ze strany soudce nebo vůči jeho nezávislé rozhodovací činnosti, tedy jeho případné (procesní či jiné) pochybení v rámci vedení trestního procesu či nesprávný názor na právní řešení věci. Nápravu takovýchto vad řízení či vlastního soudcovského rozhodnutí totiž primárně zajišťuje vícestupňové rozhodování soudu, nikoliv institut vznesení námitky podjatosti podle § 30 odstavec 1 trestního řádu.

11. V této souvislosti nutno připomenout, že čl. 6 odstavec 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 36 odstavec 1 Listiny základních práv a svobod vyžadují, aby byl soud nestranný nejen z hlediska osobního přesvědčení soudců, kteří věc rozhodují (subjektivní hledisko), nýbrž i z hlediska toho, zda osoba soudce nabízí dostatečné záruky vyloučení všech důvodných pochybností v tomto směru (objektivní hledisko). S okolnostmi, které by mohly vyvolat pochybnosti o objektivní nestrannosti, se musí soud při rozhodování o námitce podjatosti vypořádat s ohledem na skutečnost, že i zdání může mít pro jejich posouzení jistý význam (blíže Nález Ústavního soudu ze dne 8. 7. 2008, Pl. ÚS 13/06-2).

12. Krajský soud předně uvádí, že neshledal důvody pro vyloučení předsedkyně senátu uvedené v § 30 odstavec 2 trestního řádu.

13. Krajský soud se dále zabýval tím, zda jsou dány důvody pro vyloučení předsedkyně senátu z důvodů uvedených v § 30 odstavec 1 trestního řádu.

14. S ohledem na stížnostní námitky obžalovaného se krajský soud seznámil se záznamem z hlavního líčení ze dne 13. 5. 2024 zachycující průběh výslechu poškozené Michaely F. Pro přehlednost krajský soud doslovně uvádí relevantní část výslechu poškozené poté, co popsala civilní spor s obžalovaným ohledně nájemného (č. l. 1009v). Předsedkyně senátu: *„Řešila jste tu kauzu, jako takovou? Nebo, to už nešlo?“* Poškozená: *„No to už nešlo, to už byl rozsudek, my jsme to teď řešili s panem V., že to je prostě na smlouvu, která není mnou podepsána. Ani mě to ani nenapadlo, protože ta smlouva je prostě neplatná, není podepsaná mnou a ještě je na cizí pozemek. To mě opravdu nenapadlo.“* Zmocněnec Mgr. Tomáš V. (za poškozenou F.): *„Paní předsedkyně já v podstatě…“* Předsedkyně senátu: *„Podávala jste trestní oznámení v této souvislosti?“* Zmocněnec: *„Já jsem to vyhodnotil. Já to vyhodnotím tak, že to je pravděpodobně maření spravedlnosti, jo. Protože já jsem nemohl, já jsem nemohl už zasáhnout.“* Předsedkyně senátu: *„Případně další podvodné jednání by to mohlo být.“* Zmocněnec: *„Nebo teoreticky .. nebo teoreticky...“* Předsedkyně senátu: *„Protože, protože pokud byl padělek podvržen a na základě toho bylo*

vydáno pravomocné rozhodnutí, tak rozhodně bych se obrátila na orgány činné v trestním řízení, pokud to, co říkáte, je pravdou".

15. V této souvislosti krajský soud uvádí, že usnesením Policie ČR, KŘP Moravskoslezského kraje, územní odbor Bruntál ze dne 21. 3. 2025, č. j. KRPT-253248-36/TČ-2024-070181, bylo podle § 160 odstavec 1 trestního řádu zahájeno trestní stíhání vůči obžalovanému pro pokus přečinu podvodu podle § 21 odstavec 1 trestního zákoníku k § 209 odstavec 1, odstavec 3 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit jednáním, které popisovala poškozená Michaela F. v rámci svého výslechu. Z citovaného usnesení (č. l. 1143) přitom plyne, že k vydání platebního rozkazu Okresního soudu v Bruntále ve věci sp. zn. 214 C 1/2023 došlo dne 21. 7. 2023 a tento nabyl právní moci dne 16. 8. 2023. Trestní oznámení bylo podáno poškozenou Michaelou F. dne 19. 8. 2024, tedy přibližně 3 měsíce po předmětném výslechu u okresního soudu.

16. Krajský soud se nejprve zabýval tím, zda z dosavadního průběhu trestního řízení lze dovodit pochybnosti o nestrannosti předsedkyně senátu ze subjektivního hlediska. K tomu krajský soud uvádí, že v projednávané věci nebylo zjištěno, že by předsedkyně senátu měla příbuzenský nebo jiný poměr k projednávané věci, k ostatním osobám nebo k jinému orgánu činnému v trestním řízení ve smyslu § 30 odstavec 1 trestního řádu, pro který by nemohla věc nestranně rozhodovat.

17. Za této situace se krajský soud dále zabýval tím, zda pochybnost o nestrannosti předsedkyně senátu není dána z pohledu hlediska objektivního. V této souvislosti nutno přisvědčit obžalovanému stran nutnosti respektování zásady presumpce neviny a rovnosti stran. Státní orgány, zejména pak soudy, jsou povinny tuto zásadu respektovat ve všech řízeních, tedy i v jiném řízení než v tom, v němž je příslušný trestný čin projednáván (blíže nález Ústavního soudu ČR ze dne 27. 1. 2016, sp. zn. I. ÚS 1965/15). Krajský soud si je přitom vědom, že ne každé nadbytečné či nevhodné vyjádření soudce je důvodem pro dovození jeho podjatosti. Rovněž nelze ničeho vytknout postupu soudu, pokud v rámci výslechu zjišťuje, zda svědek podal trestní oznámení na jinou osobu. V projednávané věci však předsedkyně senátu přesáhla tento rámec, neboť v rámci výslechu poškozené začala rozvádět své úvahy o trestnosti jednání obžalovaného a *de facto* vedla v průběhu výslechu poškozené dialog (byť krátký) s přítomným zmocněncem poškozené Mgr. Tomášem V. V rámci tohoto dialogu pak předsedkyně senátu navíc uvedla, že by se mohlo jednat o „*další*" podvodné jednání, což v obžalovaném mohlo objektivně vzbudit zdání, že předsedkyně senátu je již přesvědčena o jeho vině v projednávané trestní věci.

18. Výše popsaná vyjádření předsedkyně senátu mohla v obžalovaném objektivně vyvolat dojem, že předsedkyně senátu nepostupuje nestranně a straní poškozené tím, že ji „radí", ačkoli je poškozená zastoupena zmocněncem – advokátem. Tím spíše za situace, kdy poškozená Michaela F. cca 3 měsíce po předmětném hlavním líčení podala trestní oznámení na obžalovaného a následně bylo vůči němu zahájeno trestní stíhání.

19. Pokud se jedná o časový odstup námitky podjatosti od hlavního líčení ze dne 13. 5. 2024, tak tento je zcela nerozhodný, neboť trestní řád neobsahuje časové omezení pro její podání. Časový odstup lze navíc i logicky vysvětlit tím, že v době, kdy obžalovaný podal námitku podjatosti, došlo k zahájení jeho trestního stíhání, jehož se předmětná vyjádření předsedkyně senátu týkají.

20. Krajský soud uzavírá, že v projednávané věci vyjádření předsedkyně senátu učiněná v průběhu výslechu poškozené Michaely F. v rámci hlavního líčení dne 13. 5. 2024 z objektivního hlediska zakládají pochybnosti o její nestrannosti ve smyslu § 30 odstavec 1 trestního řádu.

21. Pro úplnost krajský soud uvádí, že naopak neshledal vytýkané pochybení, které mělo spočívat ve formulaci otázek znalci Ing. Stanislavu Dvořákovi. Zadání znaleckého posudku totiž nebylo učiněno v rozporu se zásadou presumpce neviny.

22. S ohledem na uvedené krajský soud podle § 149 odstavec 1 písmeno a) trestního řádu z podnětu stížnosti obžalovaného napadené usnesení zrušil v celém rozsahu a nově rozhodl tak, že podle

§ 31 odstavec 1 trestního řádu z důvodů uvedených v § 30 odstavec 1 trestního řádu je předsedkyně senátu Mgr. Jana Janečková vyloučena z vykonávání úkonů trestního řízení v trestní věci vedené u Okresního soudu v Bruntále pod sp. zn. 4 T 71/2022.

23. Krajský soud upozorňuje, že úkony, které byly učiněny vyloučenými osobami, nemohou být podkladem pro rozhodnutí v trestním řízení [§ 30 odstavec 1 věta poslední trestního řádu].

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Ostrava 26. května 2025

JUDr. Renata Gilová v.r.
předsedkyně senátu

Vypracoval:
JUDr. Jan Kotula v.r.